

Neurociència

L'altruisme és la raó principal per decantar-se pel comerç just

Quan es redueix l'activitat neuronal relacionada amb la preocupació pel bé d'altres persones no s'opta tant per aquest tipus de comerç

David Bueno

El capitalisme com a sistema econòmic, que també té profundes implicacions filosòfiques, integra moltes formes d'inversió i de comerç, entre les quals destaquen cada vegada més les inversions socialment responsables i el comerç just. Segons l'Institut per a la Inversió de Morgan Stanley, el 85% dels inversors estan interessats en inversions sostenibles, i el 67% dels inversors de la generació mil·lennial participen com a mínim en una activitat d'inversió sostenible i tenen gairebé el doble de probabilitats d'invertir en empreses o fons que estableixen com a objectiu resultats socials o ambientals específics. Pel que fa al comerç just, una enquesta esmentada en un informe publicat per l'Agència Catalana del Consum assenyala que el 72% dels enquestats estan disposats a comprar un producte que faci un patrocini vinculat a alguna causa solidària. Què porta tantes persones a apostar per aquest model econòmic?

Inversions ètiques

Segons diversos estudis fets en l'última dècada, en la decisió de fer inversions socialment responsables o d'adquirir productes de comerç just hi intervenen tant factors econòmics com la percepció que a la llarga s'obtiniran més beneficis, a més de factors no econòmics. Destaquen la bona reputació i l'aprovació social que comporta decantar-se explícitament per aquest model, la sensació de benestar que comporta saber que s'està contribuint a una causa solidària que coincideix amb la visió ètica de cadascú i, per descomptat, l'altruisme, que és molt propi de l'espècie humana.

La investigadora Xiaolan Yang i els seus col·laboradors, del Laboratori de Ciències Cognitives de la Universitat Internacional de Shanghai i de la Facultat d'Economia de la Universitat de Zhejiang, a la Xina, han examinat fins a quin punt l'altruisme té influència quan prenem la decisió de fer una inversió socialment responsable o d'adquirir productes de comerç just. Els resultats del treball, publicats a la revista *Frontiers in Neuroscience*, indiquen que un dels factors importants a tenir en compte per estimular els inversors a fer inversions socialment responsables i els ciutadans a decantar-se pel co-

Un estudi analitza el procés neurològic de la presa de decisions a l'hora de triar entre productes tradicionals i de comerç just. XAVIER BERTRAL

merç just és el mirament pel bé de les altres persones, és a dir, l'altruisme.

Les inversions socialment responsables tenen com a objectiu generar rendiments sostenibles a llarg termini i incorporar factors ambientals, socials i de govern corporatiu en les decisions d'inversió, com per exemple tenir en compte els efectes sobre el canvi climàtic, les condicions laborals, les comunitats locals, l'equitat de gènere, la inclusió, la salut i seguretat dels treballadors, mesures contra el suborn i la corrupció, etcètera. El comerç just, al seu torn, té com a objectiu canviar les relacions comercials entre els països rics industrialitzats i els països en desenvolupament a través de salaris justos, evitant el treball infantil i també tenint en compte el medi ambient i l'equitat de gènere, entre altres factors.

Estimulació elèctrica transcranial

En aquest estudi, en el qual van participar 96 voluntaris d'entre 18 i 28 anys, els investigadors van fer una sèrie de tests que permeten mesurar el nivell d'empatia en el moment de fer inversions socialment responsables. Per exemple, en un d'ells els van donar 50 iuans (uns 6,5 euros) perquè els invertissin en un negoci socialment responsable o bé en un que no ho era. En tots dos casos tenien el 50% de probabilitats de guanyar 40 iuans i l'altre 50% de guanyar-ne només 10. Tanmateix, en el cas de la inversió socialment responsable, l'empresa donava 10 iuans extra a una causa solidària.

El quid de l'experiment és que mentre els voluntaris prenen la decisió de quina inversió fer, els investigadors els alteraven l'activitat cerebral mitjançant estimulació elèctrica transcranial. Es tracta d'un procediment que permet estimular zones concretes del cervell aplicant corrents elèctrics de baixa intensitat des de fora del crani. En aquest cas, es va fer en una zona del cervell anomenada unió temporoparietal dreta, que fa temps que se sospita que està implicada en la generació de comportaments altruistes. S'hi van aplicar dos tipus de corrent: un que estimula les neurones i un que en disminueix l'activitat.

El paper de l'altruisme

El resultat va ser concloent. Quan s'aplicava un corrent elèctric estimulador, el percentatge de voluntaris que es decantaven per fer una inversió socialment responsable era significativament superior que en els controls que no se sotmetien a cap estimulació elèctrica. En canvi, quan s'aplicava el corrent elèctric que redueix l'activitat neuronal, no hi havia diferències respecte al control. Tot i això, encara que l'aplicació d'aquest últim corrent no provoqués canvis en les inversions, els investigadors van detectar que alterava l'opinió dels voluntaris sobre l'efectivitat dels recursos que es donaven a una causa solidària (els 10 iuans extra que anaven a parar directament a una d'aquestes causes en fer una inversió socialment responsable, amb independència de quins fossin els guanys finals).

La conclusió d'aquest i d'altres experiments similars fets en la mateixa direcció és que l'altruisme juga un paper important en les inversions socialment responsables, també en el comerç just, i que la zona del cervell que ho processa és la unió temporoparietal dreta. —

David Bueno és director de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st